

اجازه روایی آیت الله نمازی

محمد صادق امیدواری خراسانی*

در علم «درایه و رجال» که در ارتباط با «حدیث شناسی» مطرح است اصطلاحی داریم به عنوان: «استجازه» که به معنای طلب اجازه است، یعنی درخواست اجازه‌ای از محدث و راوی مورد اعتماد که او هم نیز از استادش و... هم چنین تا برسد به آخرین راوی که از شخص معصوم علیه السلام نقل حدیث نموده است. این «اجازه» اجازه نقل تمام آنچه را از «مروئ عنه» یا به اصطلاح «شیخ اجازتی» شنیده ایم، در بر می‌گیرد. مثلاً: ما که همزمان و معاصر محدث جلیل القدر مرحوم شیخ کلینی نبوده ایم، چگونه برای ما امکان نقل حدیث از ایشان است؟ جز به واسطه‌های نقل، که همان راویان و مشایخ اجازه نقل حدیث باشند. از قدیم این «استجازه و اجازه» ها در بین علما و محدثان، معمول و مرسوم بوده است و حتی برخی از علما استجازه و اجازات خود را به صورت کتاب یا کتابهایی درآورده‌اند که از آن جمله است:

اجازات بحار الانوار جلد ۱۰۷ تا ۱۱۰ از علامه مجلسی (چاپ بیروت)

الطرق و الأسانید مرحوم آیت الله نجفی مرعشی و موارد فراوان دیگر

ولی سؤال این است که آیا این استجازه فقط جنبه تشریفاتی داشته؟ یا این که افزون بر آن، فوایدی مربوط به درایه و رجال را نیز داراست؟ انصاف این است که

*. مدرّس حوزه علمیه قم

اجازه، فوائد بسیاری داراست که در مقالات تخصصی مربوط به آن موضوع گفته شده است. و فعلاً در پی بیان آنها نیستیم. در اینجا، تنها چند نکته مربوط به استیجازه نگارنده از مرحوم آیت الله علامه حاج شیخ علی نمازی شاهرودی مورد نظر است که عرض خود را به این موضوع اختصاص می‌دهیم. این کمترین «محمد صادق امیدواری خراسانی» فرزند مرحوم کربلایی عبدالحسین امیدواری که زادگاهم در کنار مسجد و منزل مرحوم علامه نمازی شاهرودی در مشهد مقدس بوده است و از سال ۱۳۴۹ شمسی به حوزه علمیه قم وارد شدم، علاقه فراوانی به مطالعه و تحقیق روایات و احادیث داشتم و از این‌روی تاکنون به اجازات متعددی از مراجع تقلید و علما و فقها و محدثین والا مقام مفتخر شدم که از آن جمله است:

- ۱- مرحوم آیت الله خویی
- ۲- مرحوم آیت الله کوکبی
- ۳- مرحوم آیت الله حاج سید محمد روحانی
- ۴- مرحوم آیت الله سید محمود مرعشی اهوازی
- ۵- مرحوم آیت الله سید احمد خوانساری
- ۶- مرحوم آیت الله حاج شیخ علی نمازی شاهرودی
- ۷- مرحوم آیت الله مرعشی نجفی
- ۸- حضرت آیت الله وحید خراسانی
- ۹- حضرت آیت الله صافی گلپایگانی
- ۱۰- حضرت آیت الله دوزدو زانی و...

اجازه‌ای که از مرحوم آیت الله نمازی شاهرودی گرفتم، طی بعضی سفرها از قم به وطنم مشهد مقدس صورت گرفت که به دنبال پیشنهاد این حقیر، ایشان با کمال تواضع و لطف با قلم و خط مبارکشان این اجازه را مرقوم فرمودند. ناگفته نماند: که آن بزرگوار در زمان خود در مشهد مقدس به عنوان «بحار الانوار سیار» معروف بود، چون چندین بار بحار الانوار را برای تألیف مستدرک سفینه البحار مطالعه فرموده بود و با

حافظه و ذوق و استعداد مخصوصی موفق به نشر احادیث و معارف اهل بیت (علیهم السلام) بودند و تألیفات بسیاری از عربی و فارسی، عقائدی و احکام و حدیثی و رجالی و تاریخی و معارفی دارند.

روحش شاد و یادش گرامی باد

قبرشان در صحن مطهر حضرت رضا (علیه السلام) بود که هم اکنون داخل حرم افتاده شده است.

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَاهْلِكْ أَعْدَائَهُمْ

سماحة العلامة، آية الله الحاج الشيخ علي النمازي الشاهرودي
 «أمت أيام إفاضاته ببقاء وجوده الشريف، السلام عليكم ورحمة الله
 وبعد: أسأل من حضه تكلم إن تتفضلوا علي (وانا العبد الكليل
 الي الله العلي، تعالى شأنه: ابن عبدالحسين محمد صادق الخراساني «اميداري»)
 بالاجازة للتوايه، عن طرقكم المعهودة، المتصلة بالاثنية،
 الهاديين المهديين، عليهم صلوات الله تعالى أئمة الأئمة، جزاكم
 المولى سبحانه أفضل جزاء المحسنين. والسلام

والأحققر: محمد صادق الخراساني «اميداري»
 في ٢٨ صفر النظم ١٤٠٥ هـ
 وفاة النبي الأعظم صلى الله عليه وآله
 في جوار شيد الرضا علي بن موسى عليه السلام

أعلم يا اخي وفقكم الله لمرضاة الجلية
 عليك في كل امورك التمسك بالقران
 مع العقيدة الطاهرة صلوات الله عليهم
 والنجاة في الدنيا والاخرة في ذلك لاغيره
 وعليك بالاجازة الكتب الاربع التي عليها مدار
 المذهب الحق الا لاهية والجار والمسائل وامثالها
 من الكتب المعقولة المعتمدة واجرتك في نقل هذه الاخبار
 ولا تقف ما ليس علمك بالسمع والبصر انما ادخل اولئك
 كان عند مسئلة وليست الا انسان الى علمه الذي يأخذه
 عن يأخذه وعليك بالدقة في ترجمة الاخبار وترك
 المصطلحات والسلام عليكم وعلى من اتبع المهدي
 الاحققر علي النمازي الشاهرودي
 ٢٨ صفر ١٤٠٥ هـ